

Kulturarv Fyn
c/o Odense Stadsarkiv
Klosterbakken 2
5000 Odense C

Referat af årsmøde i Kulturarv Fyn der blev holdt tirsdag den 25. maj 2021 kl. 14.00 på Johannes Larsen Museet, Kerteminde.

Formand for Kulturarv Fyn, Erland Porsmose, bød velkommen.

1. Valg af dirigent

Birgitte Haugbøll blev valgt. Hun konstaterede, at årsmødet var rettidigt indkaldt. Dagsordenen blev godkendt.

2. Aflæggelse og godkendelse af beretning ved Erland Porsmose

Overalt har coronapandemien påvirket Kulturarv Fyns virke siden foråret 2020. Grundet forsamlingsforbud blev årsmødet, der var programsat til marts 2020, således i flere omgange udskudt og blev først afholdt i Hårby den 11. september 2020 i forbindelse med åbningen af en ny udstilling i Kulturarv Fyns omvandrende Kulturarvsbox: Den blå Box. Og med et nyt udbrud og nye restriktioner blev dette næste årsmøde så udskudt fra marts til den 25. maj 2021. Det var således nærmest en halvårsberetning, som formanden (og formændene for underudvalgene) aflagde.

Selv om pandemien har sat sine begrænsninger, har den ingenlunde bevirket en indskrænkning af bygge- og anlægsaktiviteten i samfundet, og Kulturmiljørådet har haft deres sager at behandle, ligesom de enkelte museer har knoklet med byggesagslister, besigtigelser og arkæologiske undersøgelser i forbindelse med anlægsaktiviteten.

Arbejdet med Kulturarvsbox formidlingen har til gengæld været mere selvvalgt og har givet stor synlighed rundt omkring i det fynske, senest i Langeskov, og som vi skal høre, er der flere gode udstillinger undervejs i den indeværende sæson. Også på konserveringsområdet har der været en glædelig formidlingsindsats.

Samtidig er det værd at kvittere for, at Kulturarv Fyns nye hjemmeside og facebook har medvirket til at øge synligheden omkring Kulturarv Fyns virke.

Helt fra Kulturarv Fyns etablering i september 2008 har man støttet sig til en trofast kreds af bestyrelsesmedlemmer, der i kraft af genvalg har bragt traditionerne med sig igennem organisationens nu godt 12-årige historie. Ved sidste årsmøde i september 2020 meddelte sekretær Jørgen Thomsen (Odense Stadsarkiv) og Kulturmiljørådets formand Ellen Warring imidlertid, at de nu gik på pension og i den forbindelse stillede deres mandat til rådighed. Ved samme lejlighed blev det varslet, at næstformand Birgitte Haugbøll (Nyborg Bibliotek) og formand Erland Porsmose ønskede at trække sig ved næstkommende valg, altså på dette årsmøde.

Det er naturligvis en betragtelig udskiftning over en rimelig kort periode, men heldigvis står nye kræfter klar. I Jørgen Thomsens sted indtrådte således stadsarkivar Johnny Wøllekær (Odense Stadsarkiv), der hidtil havde varetaget en god del af sekretærarbejde, og som ny formand for Kulturmiljørådet valgtes Tissel Lund Jacobsen (Øhavsmuseet). Som punkt 6 på dagsordenen stod valget af to nye medlemmer, der ifølge vedtægterne skal repræsentere henholdsvis museumsområdet og biblioteksområdet.

Som afgående formand og medstifter af Kulturarv Fyn i 2008 tillod Erland Porsmose sig at afrunde sin sidste årsberetning med et lille tilbageblik til stiftelsen i 2008. Kulturverdenen i Danmark var da præget af strukturreformen, der nedlagde amterne, gjorde kommunerne større og mere slagkraftige samt satte en fusionsbølge i gang i museumsverdenen, således også på Fyn. Som altid rummede udviklingen såvel trusler som nye muligheder for kulturverdenen, herunder også kulturarvsdelen. Mange så for sig, at der også ville blive tale om fusioner på ABM-området, og på fortidsmindeområdet var der stærk bekymring for, hvordan arven kunne løftes efter amternes nedlæggelse.

Det følte derfor nærliggende at oprette et fynsk samarbejdsorgan for ABM-området, med det formål at være talerør udadtil i forhold de fynske kommuner, Kulturregion Fyn og de relevante statslige styrelser, samt at fungere som rådgiver for de ovennævnte instanser. Arbejdet organiseredes i de tre endnu eksisterende underudvalg: Kulturmiljøråd Fyn med rådgivende kompetence på kulturmiljøområdet. Formidlingsudvalget hvis sigte blev at arbejde for fælles fynske formidlingsinitiativer, og Bevaringsrådet der først og fremmest skulle sigte mod at få etableret et fynsk fællesmagasin og kulturarvsværksted. Det sidste har jo desværre fortsat ikke vist sig muligt, selv om Kulturarv Fyn i årenes løb har forsøgt flere muligheder, ikke mindst i nedlagte fabrikshaller i Ryslinge. Men det må konstateres, at behovet fortsat er til stede, og samarbejdsklimaet mellem de fynske kommuner forekommer nu så solidt forankret, at nye forsøg kan og bør gøres.

Kulturmiljørådet har imidlertid igennem årene etableret sig som en betydningsfuld faktor i varetagelsen af de fysiske kulturarvsinteresser på Fyn. Det er ét slidsomt og langtfra altid succesfuldt arbejde, men der står respekt om det.

Formidlingsudvalget lagde ud med årlige formidlingstemaer, der placeret på ABM-institutionerne kunne samle indtryk om og belyse den fynske kulturarv og identitet. I 2010 var temaet f.eks. "Kunstens Fyn"; der faktisk har sat sig spor i et samarbejde mellem de fynske kunstmuseer endnu i dag.

I de senere år er det blevet til en serie bredt anlagte fælles initiativer for den fynske kulturarv, finansieret af store pulje- og fondstilsbud. I 2017 var Kulturarv Fyn initiativtager og tovholder på en del af Kulturregion Fyns kunst- og kulturprojekt "Mod.Strøm". Som en udløber af dette projekt iværksatte Kulturarv Fyn så "Den fynske Kulturarvsekspedition" (2018-19), og herfra tog man springet til "Kulturarvsboxens" vandringer rundt i det fynske (2020-21). Det er en meget lovende tradition, de hermed er etableret. Forhåbentlig kan den fornys og fortsættes i de kommende år.

Sluttelig citerede den afgående formand fra Kulturarv Fyns første strategiplan (2010-2014), fra dengang alt skulle opgøres i "mission" og "vision".

Missionen var da, at:

- 1) Arbejde for at bevare den fynske kulturarv
- 2) Give adgang til den fynske kulturarv
- 3) Formidle den fynske kulturarv

Og kortere kan det næppe siges

Visionen var da, at

- 1) Styrke formidlingen af den fynske kulturarv så der udbydes en bred vifte af kulturtilbud af høj kvalitet. Det skal ske ved at skabe en række fælles fynske arrangementer og formidlingstemaer, der sætter fokus på den fynske kulturarv.

- 2) Arbejde aktivt for bevaring af den fynske kulturarv, herunder også rådgivning om fynske kulturmiljøer.
- 3) Være dagsordensætter og formidler af kulturarven og kulturmiljøet på en lang række områder.
- 4) Styrke opbygningen af en klar og veldefineret fynsk identitet.
- 5) Skabe fælles fynske løsninger på de aktuelle magasin- og konserveringsproblemer.
- 6) Skabe overblik over kompetencer inden for hele ABM-området på Fyn.
- 7) Være en aktiv og kreativ medspiller i forhold til den kulturelle og samfundsmæssige udvikling.

Og det er vel stadig visionen!

Og på en række af felterne er der faktisk leveret ganske godt. Den afgangende formand benyttede lejligheden til at takke for et inspirerende og engageret samarbejde i Kulturarv Fyns regi – ikke mindst til mine kolleger i bestyrelsen og udvalgene.

Strategiplanen blev i sin tid udarbejdet med henblik på at opnå en årlig driftsstøtte fra de fynske kommuner, og en fælles aktion omkring magasin- og konserveringsforholdene. Det viste sig desværre ikke muligt for 10 år siden, men ... måske er forholdene anderledes nu. Erland Porsmose ønskede den kommende bestyrelse held og lykke med de fortsatte år.

Formandens beretning blev godkendt.

Kulturmiljørådet: Tissel Lund Jacobsen indledte med at sige en stor tak til Ellen Warring for hendes mangeårige og utrættelige arbejde i Kulturmiljørådet. Rådet glædede sig over, at det fortsat har fået lov til at spørge Ellen til råds, i rimeligt omfang, naturligvis.

Ellen fratrådte som formand i Kulturmiljørådet i efteråret 2020 og Tissel Lund Jacobsen, museumsinspektør ved Øhavsmuseet Faaborg trådte til. Kulturmiljørådet består af Dan Ljungar, der er udpeget af Akademirådet, Torben Lindegård fra Landforeningen By og Land, Sven Rask, Danmarks Naturfredningsforening og fire museumsvalgte: Tissel Jakobsen, Øhavsmuseet, Otto Uldum, Langelands Museum, Niels Porsmose, Østfyns Museer og Ingrid Vatne, Museum Vestfyn. I første halvdel af 2020 naturligvis også Ellen Warring, Odense Bys Museer. Torben Lindegård og Ellen Warring har endvidere siddet i Kulturarv Fyns bestyrelse. Kulturmiljørådet mangler en repræsentant for de lokalhistoriske arkiver. Men da Tissel også sidder i SLA-Fyns bestyrelse, så går det nok.

Kulturmiljørådet har vænnet sig til at holde både online og fysiske møder, og det handler nu om at tage det bedste fra begge verdener og fortsætte med møder af blandet karakter. Det sparer tid og ressourcer, at holde møder online, men online alene gør det ikke.

Kulturmiljørådet har været involveret i sagen omkring havebyen Gethasminde i Odense – en sag, der gav både avis og tv-omtale.

Rådet har formuleret en intern procedure, hvor formanden giver rådet besked om sager og spørger relevante personer om evt. hjælp i sagen.

Rådet ønsker at arbejde for et større kendskab til rådets arbejde ved at være aktive i medier og ved at gøre opmærksom på de ”gode” sager. Kulturmiljørådet følger sagen omkring en møllesø i Haarby, hvor Assens forsyning vil omdanne møllesøen til regnvandsbassin. Museum Vestfyn arbejder med sagen og mener, at en omdannelse fra ”møllesø” til ”sø” er stort indgreb i det udpegede kulturlandskab.

Kulturmiljørådet ønsker at have fokus på formidling af fredede og bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer. Vi ønsker at sætte fokus på sammenhænge og egnsforskelle på tværs af Fyn og øerne.

Formidlingsrådet: Johnny Wøllekær og Ann Ammoms, Odense Stadsarkiv, afgav beretningen. De konstaterede, at formidlingsrådet igen i år havde haft to indsatser i år: Ny hjemmeside for Kulturarv Fyn og Kulturarvsboxen. Hjemmesiden blev lanceret og drives af Odense Stadsarkiv.

Kulturarvsboxen blev lanceret sidste år og er fortsat ind i 2021, hvor der vil blive seks udstillinger. Udstillingerne spænder vidt med mange forskellige kulturhistoriske emner, hvilket udstillingsplanen afspejler:

De arkæologiske udgravninger i forbindelse med anlæggelsen af Baltic Pipe var omdrejningspunktet for en udstilling, der blev vist i Langeskov. Den åbnede den 26. marts og blev forlænget. Langeskov-udstillingen var lige blevet pillet ned forud for årsmødet. Godt 3.000 gæster har været forbi, hvilket må siges at være tilfredsstillende.

De næste udstillinger er

- Tåsinge om Søren Lolk åbnede fredag den 28. maj kl. 14.
- Søby på Ærø. Temaet er smuglere.
- Sønderød. Udstillingen kommer til at handle om hvordan man håndteret tidligere epidemier.
- Nr. Aaby hvor temaet er tobaksindustrien.
- Aunslev med en udstilling om fattighospitalet. Denne udstilling skulle allerede være afviklet, men pga. langsommelighed hos Fredningsnævnet kunne de nødvendige tilladelser ikke nå at komme i hus på trods af, at vi søgte 1/12 2020.

Kulturarvsboxen har åbent yderligere op for vores samarbejde med de lokale arkiver og de mindre museer. De er glade for at deltage. Der er godt gang i vores Facebookside. 395 synes godt om, 427 følger os.

Bevaringsrådet: Esben Hedegaard fortalte, at årsberetningen fra bevaringsudvalget var kort for det forgangne år. Der har ikke været aktiviteter, og det var det samme året før. Han foreslog, at udvalget nedlægges midlertidigt, indtil der igen bliver en oplagt bevaringssag at tage sig af på Fynsplan.

Bevaringsudvalget blev nedsat i 2008 med det formål at virke som fødselshjælper til et fynsk fællesmagasin. Der blev i en årrække arbejdet med et sådant projekt med flere placeringer, udformninger og forskellige deltagende institutioner, indtil tanken om et sådant magasin for nogle år siden døde. Siden har bevaringsudvalget bl.a. forholdt sig til problemerne med at opretholde et fynsk bevaringscenter i Rudkøbing. Det arbejde ligger reelt og bør ligge i den styregruppe, der består af medlemsinstitutionerne.

3. Aflæggelse og godkendelse af årsregnskab for 2020

Kasserer Birgitte Haugbøl gennemgik regnskabet for 2020. Regnskabet var revideret af Johan Møhlenfeldt Jensen, Vestfyns Museer. Det blev vedtaget, at der frem over skal laves både et driftsregnskab og et projektrejskab. Regnskabet blev godkendt.

4. Godkendelse af budget og fastsættelse af kontingent for 2021

Formanden gennemgik kort budgettet for 2021. Kontingentet forblev uændret. De store medlemmer med min. 1 fuldtidsansat og et budget på over 1 mill. kr. betaler 2.000 kr. i kontingent, mens alle andre betaler 500 kr.

5. Behandling af indkomne forslag.

Ingen indkomne forslag.

6. Valg af to bestyrelsesmedlemmer, revisor og revisorsuppleant

På årsmødet vælges i henhold til vedtægterne hvert år to medlemmer. Det ene år vælges én repræsentant for arkivområdet og én repræsentant for kulturmiljøområdet – det følgende år vælges tilsvarende én repræsentant for museumsområdet og én repræsentant for biblioteksområdet. Bestyrelsens tre øvrige medlemmer er de til enhver tid valgte formænd for de stående underudvalg.

På valg var Birgit Haugbøll og Erland Porsmose – som begge ikke ønskede genvalg. I stedet for Birgitte blev Winnie Foldager, valgt og i stedet for Erland blev det Mette Ladegaaard Thøgersen. Johan Møhlenfeldt Jensen (Vestfyns Museer) genvalgtes til revisor, mens Jørgen Havshøj (Nyborg Lokalarkiv) blev valgt som revisorsuppleant.

7. Vedtagelse af arbejdsplan

Se under formidlingsudvalget.

8. Eventuelt

Birgitte og Erland trådte ud af bestyrelsen, og de fik mange tak for indsatsen med på vejen.

Referent Johnny Wøllekær, 31-5-2021